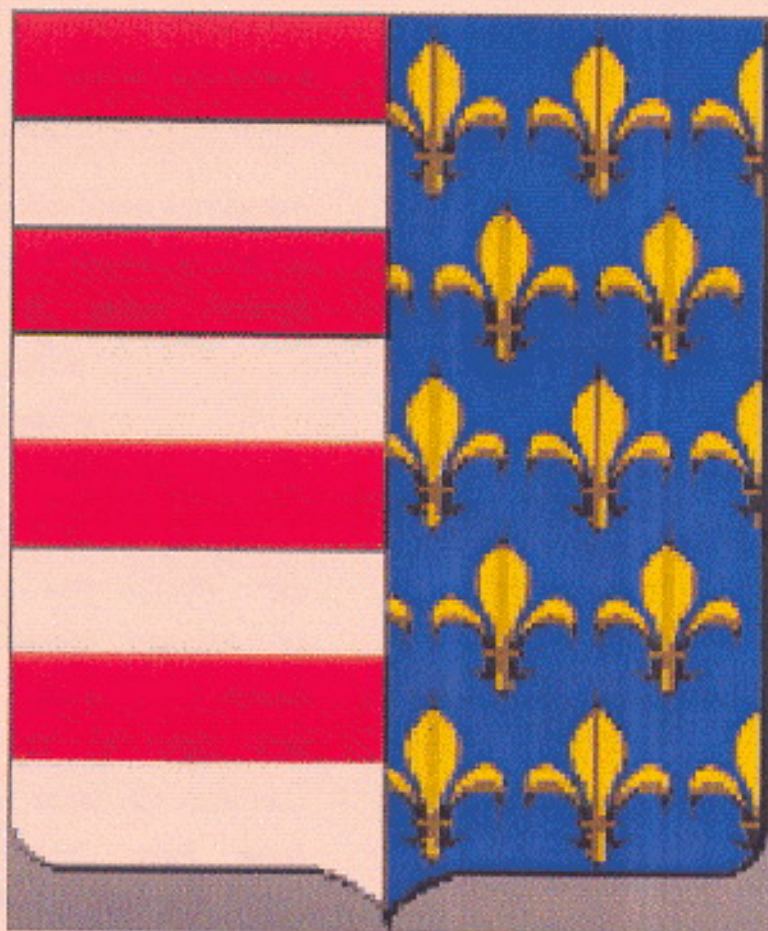

1342 január 1. évfolyam 1. szám

Ára: 1 líliomos

Anjou Hírmondó

Szerkesztők: Balogh Kata, Czeller Ágnes, Horváth Réka, Kiss-
Pető Apor,

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola
kiadványa

1342

Tragédia a királyi udvarban- A Zách-család bukása

Zách Felicián merénylete!

AZ Úrnak 1330. esztendejében történt a mi hön szeretett királyunk ellen egy merénylet. Az itt leírt cikk egyeseket sokkolni fog, de tudja meg egész Magyarország mi történik azzal aki a királyi család ellen fordul!

Mi királyunk, II. Károly éppen feleségével és két fiával, a nemrég befejezett Visegrádi palotában tartózkodott, mikor örvongó vadállat módjára rontott be Zách Felicián! Kardot emelt uralkodónkra, annak fiaira, Endrére és Lajosra, valamint szeretett feleségére, Erzsébetre.

Felicián fiát lófarokra kötve húzták végig az országban, megmaradt egyetlen hű bizalmasukkal. Zách Klárát megcsónkították, aszkait és nyolc ujját elvesztette, apja vétké miatt. Ez még nem egyszerű megtorlás volt, mivel járnia kellett az országot és azt kiáltania, hogy: „Így lakoljon, aki hűtlen a királyhoz!”. Klára nővérét lefejezték, férjét börtönbe vetették az élete végezetéig.

Elindult a szóbeszéd, miszerint Zách Klárát elcsábította Kázmér lengyel herceg, Erzsébet királyné testvére és ezért próbálkozott az apa a sikertelen merénylettel.

Tudniillik, ez a Felicián nevezetű, Csák Aláté bizalmija volt és Zách Klára atyja. Szerencsére Anjou uralkodónkon csak kömpyű sebet ejtett, de feleségéről ez már nem mondható el. Királynénk elvesztette négy, azaz négy ujját. A trónörökösök is megúszták ép bőrrel. A nap hőse Sándor fia, János, Erzsébet magyar királynénk alétefkfogója volt. Törével ledöfte az örvongó Feliciánt. Ez éktelenkedő ricsajra berontottak a palota őrei, és az emberi alakot felismerhetetlenségig kaszabolták szét.

Nem gondolkodott el azon, hogy mi fog történni, ha nem sikerül megölni a királyt. Mi fog történni a családjával? De ami a legfontosabb, mi volt tettének indoka? Csák Alátét akarta megbosszulni?

Ha húsz évig magában tudta tartani, akkor miért éppen most? A válaszok vagy elszálltak a halott lelkébe vagy pedig a királyi család tudja mindeerre a választ. Nem derül ki. Talán majd a jövő nemzedéke megválaszolja a kérdéseket.

Mi csak találgathatunk. Károly Róberttől viszont, a megtorlás kegyetlen volt, vérszomjas és elrettentő, de hatásos. Úgy gondolom, nyugodtan kinyilatkoztathatom nemcsak a magam becsületes nevében, hogy

se ilyen se más módon merénylet nem történik I. Károly uralkodása idején. Képeinken egy festő megörökítette a

támadást. További áldott és szép napot kívánok minden kedves olvasónknak!

Belpolitika-trónharcok

Károly Róbert trónharca befejeződik?

Károly király uralkodása alatt véget ér az 1301-től 1321-ig tartó szakadatlan harc, politikai csatározás. Ezzel alighanem véglegesen megváltozik Magyarország belpolitikai helyzete. Most pedig tekintsünk vissza az elmúlt 20 esztendőre.

Garoberto herceg 1300-ban Magyarországra jön VIII. Bonifác pápa támogatásával. 1301 tavaszán Gergely, esztergomi érsek egy alkalmi koronával Esztergom mellett puccszerűen megkoronázza. A szertartást a magyar előkelők és egyháznagyok érvénytelennek, azonban Károly törvényesnek tekinti. 1307 októberében a rákosi országgyűlésen Károlyt Magyarország királyának a főurak többsége már elismeri. Még hettő alkalommal koronázzák meg 1309. június 15-én Budán és 1310. augusztus 27-én Székesfehérvárott. Ez utóbbi ceremónia már törvényes, mivel Kán László erdélyi vajdától visszaszerzett Szent Koronával történik a magyar uralkodó beiktatása.

Károly egyik legjelentősebb ellenfele Csák Máté. Az oligarchák göggjét és hatalmát csak fegyverrel lehet megtörni. Az uralkodó kihasználja a kiskirályok egymással való

vetélkedését. A harc nemegyszer elkeseredett hevességgel folyik, magának a királynak az élete is veszélyben forog. 1312. rozgonyi csata.

Kiskirályok Csák Máté és az Abák vezetésével vereséget szenvednek Károly seregétől, akít saját hívein kívül a kassai polgárok is támogatnak. 1315-ben Kán László erdélyi vajda meghal, kiskirálysága szétesik és a terület Károly befolyása alá kerül. Utódjául a király hű emberét Pok Miklóst nevezi ki. 1321-ben Károly legyőzi Kán László fiainak seregét. A magyar király győzelmeinek és Csák Máté 1321-ben bekövetkezett halálának következményeként megszilárdítja hatalmát. Temesvárról a székhelyét átteszi Visegrádra.

Belpolitika-gazdaság

Neksei Demeter gazdasági csomagja

Károly miután lecseréli főrangú tisztségviselőit, tárnokmesterré 1315-ben Neksei Demetert teszi meg. A tárnok a helyzet tarthatatlansága miatt a következő pénzügyi újításokat dolgozza ki.

Regálégazdaság-oltalomlevél

Az első intézkedése a dél-itáliai példa alapján a regálégazdaságra épül. 1316-ban az itáliai, majd a bécsi kalmárok oltalomlevelet kapnak, mely szerint Kijelentjük nektek, királyi hitünkre, hogy dolgaitokkal és áruitokkal jöve...egész országunkban szabadon és biztonságosan jöhettek-mehettek embereitekkel együtt."

Pénzverés

1323-ban született meg Károly azon rendelete, amelyben utasítja a pénzverő kamarákat, hogy új, jó, örökké tartó és az egész országban mindenütt forgalomba hozandó pénzt veressenek". A jelek szerint ez a rendelet megszüntet egy 300 éves, a lakosságot súlyosan terhelő rendszert, amely a pénzverés felségjogát kizárólag a királyi kincstár jövedelmi forrásának tekintette. A reform sikertelen. 1325-ben áttérnek az aranyvalutára, utána megtiltják a nemesérc kibitelét, megállapítják a pénzverő kamarák kizárólagos ércebeváltási jogát. 1327-ben megkezdik a jogtalanul elidegenített királyi javak visszafoglalását.

Valutaszerződés

A következő megoldásra váró feladat a magyar-cseh valutaszerződés. Az új magyar forint a cseh ezüstgarast az európai piacról kiszorítja, de az ezüstpénzhez ragaszkodó hazai hétköznapi forgalomból nem tudja. A széles elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező Nekcsei a hibát javítja. A két uralkodó megegyezése után a kettős valuta alapjára térnek át. A diplomáciai egyeztetések során Nekcsei felfigyel a csehek bevált módszerére, mely a magyar király rendeletében így kerül megfogalmazásra.

Aranycsüist

„Mindazok, akiknek birtokán ...arany- vagy ezüstabányát találnak, és azoknak ...művelését nem gátolják, ezeknek földjeiket...továbbra is teljes jogú birtokosként gyümölcsöztethetik, sőt az (ilyen) bányáktól járó királyi jövedelemnek (az urburának) harmadrészét is jövedelemként örökbe bírván élvezhetik.”

A földesúri bányaszabadság nyomán fellendül a nemesfémbányászat, az urburaveszteség megtériül a kötelező fémbeváltáson.

A meglevő 4 pénzverő kamara mellé még 6 új kamarát állítanak fel, a bányakamarákat ezekkel szervesen összekapcsolják.

Kapudó

1335-36 fordulóján két fontos ügy emelhető ki. A pénz évi kényszerbevéltetésének eltörléséből származó jövedelemhiányt ellensúlyozó kapudó végleges elintézése és a magyar-cseh-lengyel kereskedelmi és vámegyezmény előkészítése. Utolsó pénzügyi újító rendelkezése a kettős valuta megszüntetése és a tiszta aranyvaluta bevezetése.

Külpolitika-gazdaság

Csúcstalálkozó Visegrádon

Az európai diplomáciába új fogalom került: a visegrádi hármak” ez a magyar, lengyel és cseh királyság együttes megjelölése.

A magyar uralkodók hivatalos rezidenciáján 1335 novemberében tartották a háromoldalú csúcstalálkozót. Kiküldött tudósítónk tájékoztatott bennünket a történetekről. Ráprázatos

körülmények között vette kezdetét az eddig példa nélkül álló magas szintű találkozó. Jelen voltak Kázmér lengyel király, János cseh király és a vendéglátó Károly Róbert magyar király. A tárgyalásokat hosszas diplomáciai egyeztetés előzte meg.

Magyar közvetítéssel a csehek és a lengyelek megkötötték a trencsényi békét.

A tárgyaló felek megállapodtak, hogy külső támadás esetén segítik egymást. Nem hiányoztak a tárgyalóasztalról a gazdasági kérdések sem.

A nyugat felé irányuló árukibitel Bécs árumegállító joga miatt akadozott, ezért királyunk megállapodott János cseh királlyal, hogy Bécs megkerülésével Prágán keresztül új kereskedelmi utat nyitnak.

A rendezvény színvonalas, alkalomhoz illő volt. A vendégek és kíséretük bőséges kiszolgálásban részesültek és fejedelmi ajándékokkal távoztak. Reméljük, hogy a tárgyalások eredményeként térségünk a béke sziget lesz.

hadi tudósítás

Hédervári Dezső hőstette

Egy szomorú hírt kell közölnöm olvasóimmal.

1330 November 9-13 között egyik önfeláldozó katonánk életét adta királyunkért. Hogyan is történhetett ez a tragédia? Íme a válasz: Károly Róbert és Basarab között újra kiütött a konfliktus. Uralkodónk nagy sereggel vonult Basarab ellen, és bizba sergében elutasította a bajda köbeteinek hűségajánlatát. A magyar sereg tovább nyomult előre, de a lakatlan, hegyes-erdős terepen a katonák és a lovak csakhamar éhezni kezdtek. Most már Károly király is hajlott az egyezségre. Kibékült Basarabbal, aki megígérte, hogy megmutatja a hazavezető utat királyunknak és csapatainak, ám kalauzai Posadánál a magyar sereget egy hegyek

szegélyezte szűk völgykatlanba csalták, s itt lesből megtámadták. A négynapos öldöklésben a magyarok jó része-köztük számos egyházi és világi előkelők is - odaveszett. Maga a királyunk is csak úgy kerülhette el a halált, hogy Dénes fia, Dezső címet cserélt vele. A románok Dezsőt hitték Károly Róbertnek, s meg is ölték. Az uralkodónk végül kitért a csapdából és serege romcsaival hazabergődött.

Velünkben örökké él Dezső vitéz emléke.

Apróhirdetések

Közhírré tétetik!

Az Anjou családból származó Károly Róbert Martell Károly és Habsburg Klementia gyermeke feleségül veszi Piast Erzsébetet, aki Ulászló lengyel király és Piast Hedvig lengyel királyné leszármazottja. Menyegzőjükre 1320. június. 6-án kerül sor. A királyi család ceremónia mestert keres eme jeles alkalom lebonyolítása céljából.

A ceremónia mester feladatai:

- kelmék vásárlása
- ruhák elkészítése
- vendégsereg meghívása
- ajándékok átvétele, nyilvántartása
- terem és templom díszítése

Közhírré tétetik!

Károly Róbert alkalmi koronái Budán a királyi palotában 1309. december 6-án kikiáltásra kerülnek. A kikiáltási ár: 100 arany. Az ékszerek előzetesen megtekinthetők.

Bérlő kerestetik!

Gék Máté a Csák nemzetség legismertebb tagja szándékozik bérbbe adni megállapodás szerint egyik trencsényi birtokát. A megegyezésre Nógrádban a központi uradalomban kerül sor 1314. március 18-án.

Reklám

Kedves, lányok asszonyok!

Vásároljatok páriáitoknak lilomos aranyforintot, hiszen tudjátok, hogy aki eme érmének a birtokában van, annak szerencsét hoz. Vásárolni lehet a piacon Sándor apónál. Sándor apó és még sok más harctérről hazatérő honfitársunk életét is ez az érme mentette meg.

Kályhás mester munkát keres!

Külhomban tanult kályhaépítő mester vagyok. Különböző kályhák építésében szereztem jártasságot. Kívánalom alapján tudok téglakályhát, Fancsi kályhát, öntött vaskályhát, kandallót és kemencét is építeni. Panaszok esetén kijavítom az esetleges hibákat, de erre nem fog sor kerülni, mert a legkiválóbb mestereknél szereztem tudásomat.

Szakfordító iroda

Magyar-latin, cseh, lengyel **szakfordító iroda** nyílt Visegrádon. Vállalunk tolmácsolást, levelezést.

Vicc

Csák Fláté és Kán László találkozik az úton.

- Szia Fláté!- mondta Kán László- Te kergetted el Ottót a trónról?

- Nem- mondta Csák Fláté.

- Akkor én voltam- fejezte be a beszélgetést Kán László.